

A modern gyógyszeres terápiákhoz való hozzáférés nem magától értetődő, azonnali intézkedések szükségesek az ellátás színvonalának megtartásához is

A pandémia, az ukrajnai háború és az ennek nyomán átalakuló globális gazdasági környezetben a hozzáférés korábban adottnak vett biztonsága is veszélybe került, a drasztikusan megváltozott körülmények alapjaiban és egymást erősítve ássák alá azt. Mára egyre több terápia vagy gyógyszeripari szereplő esetében valós veszélyként jelentkezik a magyar piacról való kényszerű kiszorulás lehetősége. Ha a régi-új Kormány szeretné biztosítani, hogy a magyarok az előttünk álló évek bizonytalanságai ellenére is fennakadások nélkül hozzáférjenek a modern terápiákhoz, akkor nagyobb hangsúlyt kell fektetnie a hozzáférés kiszámíthatóságára, valamint a piac biztonságára. Ezek tovább nem halogatgatók, azonnali beavatkozásra van szükség.

Makrogazdasági helyzetértékelés

A két éve tartó világjárvány, a szomszédunkban dúló háború miatt kiszabott szankciók következményeként drasztikusan romló makrogazdasági környezet gyökeresen új helyzetet teremtett, melynek következtében alapvetően új hozzáállásra van szükség hazánkban is. A gyógyszerek hozzáférése kapcsán megfogalmazott szakpolitikai felvetések már eddig is komoly kritikával illették a hazai befogadási rendszer működését, de a körülmények romlása, a nemzetközi helyzet bizonytalansága, illetve a látványosan lelassult befogadások együttesen már a modern terápiákhoz való biztonságos hozzáférést is alapjaiban veszélyeztethetik.

Az új terápiák befogadásának helyzete

A magyar betegek hozzáférése ugyanis egyre nagyobb mértékben el van maradva az európai átlagtól: míg egy-egy új terápia az Európai Gyógyszerügynökség döntését követően átlagosan 511 napon belül támogatott formában elérhető szerte Európában, addig a magyar betegeknek a legutolsó befogadási kör adatai alapján több mint 1400(!) napot kellett várni ezen terápiák normál befogadására.

Ennek következményeként egyfelől nagyszámú várakozó készítmény állandósul a rendszerben, és jelenleg is több mint 70 új terápia áll végső befogadási döntés előtt. Bár minden szükséges szakmai előterjesztés 2021 októberétől (!) rendelkezésre áll, máig sem született meg a végső döntés, miközben ezek a terápiák több mint százezer magyar betegnek jelentenének könnyebbé. Másfelől mára a modern terápiák kétharmada el sem jut a magyar betegekhez: 2015 óta az EMA 605 új készítményt vagy indikációt engedélyezett, míg hazánkban ez idő alatt csak 168 került befogadásra.

A gyógyszerpiac állapota

Mindemelett mostanra a rejtett korlátok tekintetében is végletekig kifeszítetté vált a magyar helyzet: csak az elmúlt kormányzati ciklusban és csak a gyógyszerek tekintetében több mint 260 Mrd forintnyi extra terhet jelentett az árfolyam leértékelődése, miközben ugyanebben az időszakban az iparág majd 380 Mrd Forintot fizetett be a költségvetésbe csak a különadókon keresztül (ami az összes különadó több mint tizede, aminél többet csak a pénzügyi szektor fizetett...). A társadalombiztosítási támogatással rendelhető terápiákat biztosító iparág mostanra nemhogy további terhet nem bír már el, de még a jelenlegi hozzáférési színvonal megőrzése is érdemi támogató kormányzati beavatkozással tartható csak fent. Ellenkező esetben az ellátás szűkülése is hamar napirendre kerülhet.

Ez ráadásul nem pusztán a farkast kiáltó fiú esete: a rendszertelen gyógyszerpolitikai döntések, a fenntarthatatlan magyarországi árak ugyanis pont akkor sokszorozzák meg a bizonytalanságot, amikor a kiszámíthatóság az egyetlen fegyver az új körülményekkel szemben. Az elmúlt 6 évben – még a többségében kedvező időszakban is – jelentős számú gyógyszert vontak ki a forgalomból, illetve hozzávetőlegesen 1300 készítmény esetében jelentettek hiányt az OGYÉI-nél, amelynek többségében (59%) kényszerű piaci megfontolás állt a döntés hátterében. Pedig az igazán komoly nehézségeknek még csak az elején vagyunk.

Kormányzati stratégia

A régi-új Kormány korábbi határozatában elfogadott Egészségipari stratégia (lásd: 1517/2020. (VIII. 14.) Korm. határozat) maga is felismerte ennek jelentőségét és külön pontban írja elő az innovációhoz való hozzáférés felgyorsítását. Az AIPM a kormányzati célkitűzések implementációja keretében lebonyolított egyeztetési folyamat során 9 konkrét kérdésben már korábban fogalmazott meg javaslatot, amivel kapcsolatosan tulajdonképpen szakmai konszenzus alakult ki, és amit már „csak” végre kellene hajtani.

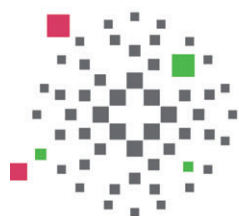
Sürgős teendők

A helyzet azonban folyamatosan romlik, így a modern terápiákhoz való hozzáférés biztonsága érdekében azonnali beavatkozás szükséges. E tekintetben a három legsürgetőbb gyógyszerügyi kormányzati feladatnak az alábbiak tekinthetők:

- Az új terápiákhoz való kiszámítható és gyors hozzáférést kell biztosítani a magyar betegek számára – a döntés előtt álló készítmények esetében az eljárások gyors lezárása, majd évenkénti kétszeri érdemi befogadási döntés szükséges.
- A hozzáférés biztonságának feltétel nélküli érvényre juttatása érdekében azonnali érdemi intézkedések szükségesek a magas infláció, az alacsony forint-árfolyam következményeinek kezelése és az iparágat érintő túladóztatás csökkentése tekintetében
- Az összetett szakpolitikai kihívások hatékony kezelése érdekében megfelelő felhatalmazással rendelkező kormányzati felelős kinevezése szükséges, aki a töredezett döntéshozatali keretrendszerben támogatja a stratégiai szintű gyógyszerügyi kormányzati intézkedések tényleges érvényre juttatását.

A Kormány újbóli egyértelmű választói felhatalmazása biztosítja, hogy a megváltozott környezet jelentette új kihívásokra azonnali és hathatós válaszokat fogalmazzon meg – ezzel is elkerülve a fenyegető helyzetet és megerősítve a magyar betegek hozzáféréseinek biztonságát és színvonalát. Ezeket minden, a magyar betegek színvonalas és kiszámítható ellátását kívánó szereplő messzemenőig támogatni fogja.

*Dr. Holchacker Péter,
Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete
igazgató*



MAGYAR
EGÉSZSÉGÜGYI
MENEDZSMENT
TÁRSASÁG

www.memt.hu

■ SZAKMAI ESEMÉNYEK, KONFERENCIÁK,
MŰHELYBESZÉLGETÉSEK, KÉPZÉSEK
SZERVEZÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA

■ DIGITÁLIS EGÉSZSÉGÜGYI TECHNOLÓGIÁK
FEJLESZTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

■ KUTATÁS - FEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGEK
TÁMOGATÁSA

■ STRATÉGIAI TANÁCSADÁS

■ SZAKMAI KIADVÁNYOK KÉSZÍTÉSE

■ TARTALOMMENEDZSMENT

■ HÍRLEVÉLSZOLGÁLTATÁSOK